

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Rataverkon haltijoiden valvonta 2023

Olli Matilainen

Janne Anttila

Kiira Saito

Traficomin valvonta

- ▶ Traficom vastaa omalta osaltaan rautatiejärjestelmän turvallisuuden ja yhteentoimivuuden valvonnasta. Traficomin valvontavelvollisuus ulottuu rautatieliikenteen harjoittajiin, valtion rataverkon haltijaan ja raideliikennelain (1302/2018) soveltamisalaan kuuluviin yksityisraiteiden haltijoihin.
- ▶ Traficomin valvonta pohjautuu vuosittain vahvistettuun valvontasuunnitelmaan, joka perustuu viraston valvontastrategiaan. Valvontaa ohjaa Euroopan komission antama asetus (EU) 2018/761 kansallisen viranomaisen suorittamasta valvonnasta turvallisuusluvan tai -todistuksen myöntämisen jälkeen.

Valvontastrategian lisäksi valvontaa ohjaavat viraston strategiset tavoitteet sekä toiminnanohjaukseen kohdistuvat tavoitteet.

Valvontastrategia

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
raideliikenteen valvonnan tavoitteet, suunnittelu
ja toteuttaminen.

Valvonnan painopisteet tulevat edellisen vuoden valvonnan tuloksista, havainnoista, turvallisuusvuoropuheluista sekä riskiperusteisuudesta.

Valvontasuunnitelma

Valvontasuunnitelmassa määritellään valvonnan painopistealueet ja valvontakohteet.

Valvontaa täydentäviä keinoja ovat myös turvallisuuskeskustelut ja -vuoropuhelut, turvallisuuskulttuurin seuranta sekä palveluntuottajien seuranta

Valvonta

Valvontamenetelminä toimivat auditoinnit ja tarkastukset.

Turvallisuuden tilasta tietoa kerätään myös vaaratilanteista, onnettomuuksista ja turvallisuuskertomuksista sekä luvanhallintatoimenpiteistä.

Valvontatoimien seuranta ja tuloksien analysointi sekä hyödyntäminen

Valvonnan tuloksia hyödynnetään seuravana vuoden valvontasuunnitelman koostamisessa.

Raideliikenteen valvonta

- ▶ RAIDELIIKENTEEN VALVONTASTRATEGIA
 - ▶ [Raideliikenteen valvontastrategia 2022-2024](#)
- ▶ TRAFICOMIN RAIDELIIKENTEEN VALVONTASUUNNITELMA
 - ▶ [Traficomin raideliikenteen valvontasuunnitelma 2023](#)

Valvonnan painopisteet 2023

- ▶ Valvonnan vuosittain määriteltävät painopisteet ohjaavat valvonnan tavoitteiden toteuttamista, jotka määritetään riskiperusteisesti vuosittain. Valvonnan painopisteet ovat vuodelle 2023:
 - ▶ Toimintavarmuus (sis. kyberturvallisuus)
 - ▶ Keskeiset raideliikenteen turvallisuusriskit
 - ▶ Turvallisuuskulttuuri
 - ▶ Rataverkon- ja kaluston käytettävyys

Valvonnankohdentaminen toimijoittain 2023

Vaatimuksenmukaisuutta arvioidaan turvallisuuslupien myöntämisen ja uusimisen yhteydessä sekä yksityisraiteen haltijoiden ilmoitusten arviointien yhteydessä. Arviot perustuvat mm. voimassa olevien lupien sekä ilmoitusten voimassaoloaikaan sekä muutoksiin toimijakentässä.

Toimijakohtainen vaatimuksen mukaisuus arviointi	Ennakoitu määrä, kpl
Lupien uusintoja	13
Yksityisraiteen hallinnan ilmoitukset, joista	~45
➤ Uusia ilmoituksia	20 + 3
➤ Ilmoitusten uusintoja	22
Suunniteltujen valvontojen kohdentaminen	Määrä, kpl
Turvallisuuslupan haltijoiden auditoinnit	7
Yksityisraiteen haltijoihin kohdistuvat tarkastukset	22

Yksityisraiteen havaintolomake

Kohteen yleistiedot ja toimintaympäristön yleiset riskitekijät	
Kuvaus kohteen toiminnasta:	• Tähän kuvaus kohteen toiminnasta
Kuvaus tulevaisuuden toiminnasta ja mahdollista investoinneista alueella:	• Tähän kuvaus tulevaisuudesta
VAK-toiminta: <i>(kuvaava toiminnan laajuutta ja/tai kuljetettavien aineiden riskejä)</i>	☐ Ei VAK-toimintaa (0 p) ☐ VAK-toimintaa, vähäiset riskit (3 p) ☐ VAK-toimintaa, suuret riskit (6 p)
Sijaintiympäristö: <i>(asutusta, kouluja, päiväkotia lähetyillä, suoja-aitaukset, yms.)</i>	☐ Ei sijaintiympäristöön liittyviä riskejä (0 p) ☐ Sijaintiympäristöön liittyviä vähäisiä riskejä (3 p) ☐ Sijaintiympäristöön liittyviä merkittäviä riskejä (6 p)
Risteävä liikenne: <i>(toimintaympäristössä tasoristeysisiä ja rataverkon ylittävää toimintaa)</i>	☐ Ei risteävää liikennettä tai toimintaa (0 p) ☐ Vähäinen määrä risteävää liikennettä tai toimintaa (3 p) ☐ Merkittävä määrä risteävää liikennettä tai toimintaa (6 p)
Monitoimijaympäristö: <i>(rataverkon alueella useita eri toiminnanharjoittajia, rautatieliikenteenharjoittajia)</i>	☐ Ei muita toimijoita rataverkolla (0 p) ☐ Liikennöintiin rataverkolla liittyy vähäisiä riskejä (3 p) ☐ Liikennöintiin rataverkolla liittyy merkittäviä riskejä (6 p)
Liikennöinti ja vaunujen siirtotyö rataverkolla: <i>(vaunujen käsittelyn taajuus, vaihtotyöveturit, vaunusiirtolaitteet, yms.)</i>	☐ Ei lainkaan liikennöintiä/vaunujen siirtotyötä omalla kalustolla (0 p) ☐ Vähäistä liikennöintiä/vaunujen siirtotyötä omalla kalustolla (3 p) ☐ Merkittävä liikennöintiä/vaunujen siirtotyötä omalla kalustolla (6 p)
Olosuhteet <i>(suistumisriski, urakiskon täytyminen, helposti roskaantuva raiteisto, yms.)</i>	☐ Erittäin vähäinen kalustoyksiköiden suistumis-/vaurioitumisriski (0 p) ☐ Vähäinen kalustoyksiköiden suistumis-/vaurioitumisriski (3 p) ☐ Merkittävä kalustoyksiköiden suistumis-/vaurioitumisriski (6 p)
RISKIPISTEET	YHTEENSÄ
	p

2. RISKIEN HALLINTA YHTEENSÄ:

2.1 Riskien tunnistaminen ja hallinta	
<ul style="list-style-type: none"> Menetelmät riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi Riskienhallintayhteistyö eri toimijoiden kanssa Onko dokumentaatiota päivitetty säännöllisesti 	☐ OK (0 p) ☐ Puutteita (2 p) ☐ Merkittävä puute / tekemättä (4 p)
Esianalyysin havainnot:	•
Havainnot tarkastuksella:	•
Toiminnanharjoittajan selvitys:	•
Sovitut jatkotoimenpiteet:	•

2.2 Poikkeamien raportointi	
<ul style="list-style-type: none"> Poikkeamien käsittelyprosessi Dokumentointi (Sisältääkö käsittelyprosessi HOF-tekijöiden arvioinnin) 	☐ OK (0 p) ☐ Puutteita (2 p) ☐ Merkittävä puute / tekemättä (4 p)
Esianalyysin havainnot:	•
Havainnot tarkastuksella:	•

2.3 Yhteistyömenettelyt	
<ul style="list-style-type: none"> Rataverkon haltijoiden väliset sopimukset Rataverkon käyttö-, kunnossapito- ja palvelusopimukset Onko tunnistettu keskeiset sidosryhmät (yhteistyö) 	☐ OK (0 p) ☐ Puutteita (2 p) ☐ Merkittävä puute / tekemättä (4 p)
Esianalyysin havainnot:	•
Havainnot tarkastuksella:	•

Vastaava arviointi tehdään kaikista turvallisuuden hallintajärjestelmän osa-alueista.

Maksimiluku 96 pistettä

Kehittämisenäkymiä

- ❑ Tarkastusten perusteella muodostunutta riskipisteytystä on tarkoitus hyödyntää valvonnan kohdistamisessa ja painopistealueiden määrittelyssä.
- ❑ Tarkastusmenettelyitä on tarkoitus kehittää edelleen mm. tarkastuksista saatavien kokemusten ja havaintojen perusteella.
- ❑ Havaintolomaketta voidaan mahdollisesti hyödyntää jo ilmoitusten dokumentti-tarkastuksessa,
- ❑ Tarkastuksista saatavan tiedon perusteella on mahdollisuus arvioida myös sääntelyn ja ohjeistuksen kehittämistarpeita.

Kiitos

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto